

COLUMN

MARCIA LUYTEN

De staatsmacht lijkt meer op te hebben met boeren dan met klimaatactivisten, en dat is eng

Ze hadden op zijn minst halfstok kunnen hangen. De dag nadat op de A59 twee mensen waren omgekomen in een trekkersfile en zes mensen gewond raakten, reed ik vanuit het oosten terug het moederland in. In de auto klinkt dan vaak iets van gejuich. Nu hing van Oldenzaal tot Amsterdam de agrarische afkeer van Nederland boven de velden; rancune in de vorm van omgekeerde vlaggen.

Terwijl het land zich zo ruimhartig geeft aan de boerenstand. Maar liefst 54 procent van het Nederlandse oppervlak is agrarisch – tegenover een bijdrage van 1,4 procent aan het bbp. Als bruikbare grond het kostbaarste is waarover een gemeenschap beschikt, als de druk op dat land stijgt (door woon- en watercrises), als die gemeenschap de boeren onverminderd subsidies uit Den Haag en Brussel gunt, dan is wrok misschien wat ongepast.

Sterker, boeren kregen vrijdag weer een vrijgeleide om de wet te overtreden, waar gewone burgers door stok of boete worden bestraft. Al zijn trekkers op de snelweg verboden want levensgevaarlijk, de politie Oost-Brabant liet weten ze niet te stoppen. Het demonstratierecht werd aangeroepen. Maar de trekkers waren niet eens een demonstratie. Ze waren onderweg naar een demonstratie bij het provinciehuis in Den Bosch.

Een week eerder zei de politie tachtig tractoren op de A35 niet te kunnen beboeten, omdat hun kentekens waren afgeplakt. Moet ik eens proberen, met mijn auto door Amsterdam; zonder kenteken rijden is bij wet verboden. Ik ga voor aanzienlijk minder op de bon. Passeer ik een Amsterdamse woonwijk waar weliswaar auto's rijden, blijkt uit een onduidelijk bord dat dat alleen is toegestaan voor voertuigen uit de buurt: 90 euro.

Veel harder nog slaat de wet op klimaatdemonstranten. Letterlijk. Afgelopen jaar viel bij XR-demonstraties op dat, naast ander fysiek geweld tegen de demonstranten, de wapenstok veelvuldig werd gebruikt. Zonder beschutting van een cockpit en een machine van tien ton zitten zij met alleen een regenjas als becherming tegen het waterkanon op de A12 – officieel het begin (of eind) van de snelweg, in werkelijkheid een stadsstraat met stoplichten en waar een maximumsnelheid van 50 kilometer per uur geldt. Het risico voor de verkeersveiligheid is onvergelijkbaar met dat van trekkers op snelwegen waar 130 wordt gereden. Maar op de principiële pacifistische klimaatdemonstranten wordt hard ingeslagen.

Dat is niet het enige verschil. De boeren demonstreren voor hun particuliere economische belang – en vooral dat van big agrobédrijven die grif dokken voor de campagnekas van Farmers Defence Force. De klimaatactivisten demonstreren voor het meest algemene belang, een leefbare aarde – en daarmee ook voor de kinderen van de boeren.

De staatsmacht lijkt aan één kant te staan. Vrouwe Justitia heeft geen blinddoek meer en dat is eng. En die rechtsongelijkheid wordt doorgezet in de media. Toen klimaatactivisten afgelopen zaterdag de Utrechtsebaan (begin A12) bezetten, kopte het AD: 'Extinction Rebellion blokkeert opnieuw A12 in Den Haag, ondanks dodelijk ongeluk bij boerenprotest.'

NU.nl: 'XR protesteert dag na dodelijk ongeluk bij Heesch toch weer op A12.' Daarmee suggererend dat XR schuld had aan de doden in de boerenfile. Ook burgemeester Jan van Zanen aarzelde geen moment en gaf 'onmiddellijk bevel tot ontruiming'.

Na het protest in Den Bosch was de boeren gevraagd op de terugweg de snelweg te mijden. Die ochtend waren twee mensen om het leven gekomen. De trekkers namen weer de oprit naar de A1 en A2. Niemand die hen stopte.

De fundamentele ongelijkheid zit hierin: de een zet zijn eigen leven in voor het algemeen belang. De ander riskeert de levens van anderen voor zijn eigenbelang.